

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

12 decembrie 2017

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Ialoveni din 29 iunie 2015 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, declarat de inculpatul

Cojocaru Tudor Xxx, născut la xxxxxx,
originar din s.Xxxxxx, r-nul xxxxxxx,
domiciliat în mun.Xxxxxxxx,
str.XXXXXXXXXXXXXXXXXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 26.11.2013 - 29.06.2015;

2. Instanța de apel: 27.07.2015 - 20.06.2017;

3. Instanța de recurs: 13.11.2017 - 12.12.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Ialoveni din 29 iunie 2015, Cojocaru Tudor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(5) Cod penal la 10 ani închisoare.

În temeiul art.85 Cod penal, prin cumul de sentințe, lui Cojocaru Tudor la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei fixate prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 27.11.2012, stabilindu-i pedeapsa definitivă de 12 ani închisoare, cu ispășirea ei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita funcția de avocat pe un termen de 3 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea de la Cojocaru Tudor în beneficiul lui Dudnic Vasile a prejudiciului material în sumă de 286955 lei și a prejudiciului moral în mărime de 30000 lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Cojocaru Tudor, acordându-i asistență juridică în calitate de avocat lui Dudnic Vasile, în anul 2006 i-a propus să depoziteze utilajul de prelucrare a lemnului de model C16-4A „Universal”, aflat la balanța SRL „Obelisc Dudnic”, în gospodăria lui Ursu Gheorghe situată în s.Horești, r-nul Ialoveni.

La începutul lunii septembrie 2010, Cojocaru Tudor, prin intenție directă, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, prezentându-se lui Ursu Gheorghe ca proprietar al bunului, a încărcat într-un camion utilajul de prelucrare a lemnului de model C16-4A „Universal”, aflat la balanța SRL „Obelisc Dudnic”, transportându-l într-o direcție necunoscută, fără consimțământul lui Dudnic Vasile și astfel l-a sustras pe ascuns de la locul de depozitare din s.Horești, r-nul Ialoveni, cauzându-i părții vătămate o pagubă materială în proporții deosebit de mari, în valoare de 286955,00 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul S.Bubuioc în numele inculpatului și inculpat, care au solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care T.Cojocaru să fie achitat, invocând că acestuia i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, deoarece cauza a fost examinată în lipsa lui; - între inculpat și partea vătămată au avut loc doar

relații civile, în ședința de judecată nefiind constatată existența faptei infracțiunii; - inculpatul nu a depozitat niciodată nici un utilaj ce i-ar fi aparținut persoanei juridice SRL „Obelisc Dudnic” sau lui V.Dudnic în gospodăria lui Gh.Ursu; - utilajul nu a fost sustras de către inculpat, deoarece dânsul nu cunoștea unde se afla gospodăria lui Gh.Ursu, iar toate neînțelegerile s-ar fi iscat doar între executorul judiciar I.Stoianov și V.Dudnic; - cauza penală împotriva inculpatului a fost pornită la comandă, iar recipisa eliberată de inculpat nu se referă la dosarul dat și nu a fost confirmată de notar; - inculpatul a reprezentat persoana juridică SRL „Obelisc Dudnic” în bază de procură.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, au fost admise parțial apelurile avocatului și inculpatului, casată sentința, inclusiv din oficiu și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care T.Cojocaru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.191 alin.(5) Cod penal la 8 ani și 6 luni închisoare. În temeiul art.84 alin.(4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, la pedeapsa aplicată, i-a fost adăugată parțial, pedeapsa fixată prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 27.11.2012, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 10 ani închisoare, cu ispășirea ei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita funcția de avocat pe un termen de 3 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea de la Cojocaru Tudor în beneficiul lui Dudnic Vasile a prejudiciului material în sumă de 286955 lei și a prejudiciului moral în mărime de 30000 lei.

Verificând legalitatea și temeinicia sentinței pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, cercetând suplimentar probele materiale, instanța de apel a constatat că:

Cojocaru Tudor, la începutul lunii septembrie 2010, prin intenție directă, urmărind scopul de cupiditate vizând delapidarea averii străine, profitând de situația că Dudnic Vasile i-a încredințat pentru păstrare utilajul de prelucrare a lemnului de model C16-4A „Universal”, care l-a obținut în proprietate prin hotărâre de judecată și la insistența lui Cojocaru Tudor a fost depozitat în gospodăria lui Ursu Gheorghe situată în s.Horăști, r-nul Ialoveni, având atribuția de a administra acest bun, cu un camion a ridicat utilajul respectiv, fără consimțământul lui Dudnic Vasile și l-a dus într-o direcție necunoscută, adică a însușit ilegal bunul altei persoane, cauzându-i astfel părții vătămate Dudnic Vasile o pagubă materială în proporții deosebit de mari în valoare de 286955 lei.

Instanța de apel a indicat că, prima instanță eronat a calificat acțiunile inculpatului în baza art.186 alin.(5) Cod penal, fiind contrar probelor administrate, astfel instanța a constatat că în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele componentei infracțiunii înaintate prin rechizitoriu - prevăzute la art.191 alin.(5) Cod penal - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită în proporții deosebit de mari.

La fel, instanța de apel a menționat că, deși T.Cojocaru nu și-a recunoscut vina de comiterea infracțiunii imputate, aceasta este integral dovedită prin probele cercetate și verificate în cadrul ședințelor de judecată și anume, prin declarațiile inculpatului T.Cojocaru, ale părții vătămate V.Dudnic, a martorilor V.Ursu, Gh.Ursu și actele cauzei – cererea părții vătămate V.Dudnic din 09.11.2010, rapoartele financiare din 01.04.2006 și listele bunurilor propuse pentru gaj; de constatare tehnico-științifică din 24.05.2016, fișa persoanei juridice SRL „Obelisc Dudnic”, recipisa eliberată de T.Cojocaru.

Reținând aceste probe, instanța a constatat că fapta incriminată inculpatului T.Cojocaru a fost săvârșită de acesta, iar argumentele apărării, precum că vinovăția lui nu a fost dovedită, că prima instanța și-ar fi bazat concluziile doar pe declarațiile părții vătămate, care sânt contradictorii

și nu coroborează cu alte probe, astfel că urmau a fi apreciate critic, le-a considerat neîntemeiate, pe motiv că acestea sânt veridice, coroborând între ele și fiind susținute și confirmate prin probele administrate, completându-se reciproc, declarații ce au fost date de partea vătămată sub jurământ, fiind avertizat de răspundere penală pentru declarații false, iar temeuri de a nu crede acestor declarații nu sunt. La fel, potrivit recipisei din 10.01.2012, ridicată de la partea vătămată, scrisă personal de inculpat, acesta s-a obligat să restituie lui V.Dudnic utilajul de prelucrare a lemnului, mai mult, faptul comiterii delapidării a fost confirmat și prin alte probe concludente și pertinente - declarațiile martorilor Gh.Ursu și V.Ursu, care au confirmat că anume inculpatul, fără acordul proprietarului, a luat utilajul de la locul depozitării.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a indicat că ține cont de prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, de faptul că inculpatul anterior a fost condamnat, a comis o infracțiune deosebit de gravă, nu a recuperat prejudiciul cauzat și nu a recunoscut vina, considerând că corijarea și reeducarea lui poate fi obținută doar prin aplicarea pedepsei închisorii.

Totodată, instanța de apel a conchis că pedeapsa definitivă urmează a fi stabilită inculpatului conform prevederilor art.84 alin.(4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, adăugându-i parțial, la pedeapsa aplicată pedeapsa fixată prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 27.11.2012.

Instanța de apel a stabilit că inculpatul a acționat față de V.Dudnic în mod ilicit, cu vinovăție și din aceste motive este obligat să repare prejudiciul material cauzat în sumă de 286955 lei. Referitor la prejudiciul moral cauzat, instanța de apel a indicat că la stabilirea cuntemului acestuia ține cont de caracterul, gravitatea și durata suferințelor psihice cauzate părții vătămate, dispunând încasarea de la inculpat în contul părții vătămate a prejudiciului moral în sumă de 30000 lei.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești menționate, a declarat recursuri ordinare inculpatul, care se vor examina ca un recurs unic, invocând temeurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.2), 3), 4), 6), 8), 10), 12), 14), 16) Cod de procedură penală, solicitând casarea acestora și pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că instanța de apel a comis o eroare gravă de fapt ce constă în interpretarea incorectă și eronată a probelor administrate în baza cărora și-a întemeiat soluția; - în acțiunile sale lipsesc semnele calificative ale infracțiunii incriminate; - unele ședințe de judecată nu au fost publice; - instanța de apel a examinat cauza în lipsa sa; - persoana juridică SRL „Obelist Dudnic” a fost radiată din Registrul persoanelor juridice, prin urmare nu există ca subiect, astfel reprezentantul ei nu avea împuternicirile necesare în instanță; - instanța de apel neîntemeiat a respins demersul apărării privind solicitarea prezentării rapoartelor financiare ale SRL „Obelist Dudnic”; - instanța de apel eronat a încadrat acțiunile sale, deoarece el nu a avut în administrare utilajul tehnic și el nu l-a sustras tainic astfel cum a concluzionat prima instanță.

6. Judecând recursul ordinar declarat de inculpat, în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Potrivit art.414 Cod de procedură penală, la judecarea apelului, instanța de apel are obligația de a verifica hotărârea atacată din punct de vedere al temeiniciei și legalității acesteia, avînd în vedere circumstanțele faptice ale cauzei bazate pe probele examinate de prima instanță, pe materialele dosarului și, în dependență de aceste date, să aprecieze legalitatea concluziilor de vinovăție ori nevinovăție trase de prima instanță, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sînt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul conchide că, la examinarea cauzei, instanța de apel nu a îndeplinit aceste stricte prevederi ale legii, din sensul cărora rezultă că, nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel în latura aprecierii juridice a faptei constatate de care a fost recunoscut vinovat T.Cojocaru, corectitudinii calificării acțiunilor incriminate.

În acest sens se reține că, drept temei pentru declararea recursului, recurentul a indicat mai multe temeiuri, inclusiv și cele prevăzute de pct.6), 8), 12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, lipsesc elementele infracțiunii imputate și faptei săvârșite și s-a dat o încadrare juridică greșită.

Instanța de recurs menționează că aceste temeiuri pentru declararea recursului ordinar și-au găsit confirmarea în speța dată, deoarece instanța de apel nu a respectat prevederile susmenționate și, în special, în latura aprecierii juridice a faptei imputate inculpatului T.Cojocaru în baza art.191 alin.(5) Cod penal și condamnării acestuia de către prima instanță în baza art.186 alin.(5) Cod penal.

Astfel, după cum rezultă din actele cauzei, conform învinuirii înaintate, acțiunile inculpatului au fost calificate în baza art.191 alin.(5) Cod penal, ca delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului în proporții deosebit de mari.

Prima instanță, cercetând cumulul de probe administrate și prezentate de procuror, a ajuns la concluzia că acțiunile inculpatului corect urmează a fi încadrate în baza art.186 alin.(5) Cod penal, ca furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită în proporții deosebit de mari.

Casând sentința, instanța de apel, prin rejudecarea cauzei a pronunțat o nouă hotărîre, prin care a reîncadrat acțiunile lui T.Cojocaru în prevederile art.191 alin.(5) Cod penal.

În motivarea soluției date instanța de apel a menționat că, potrivit materialelor prezentate de partea acuzării, cu certitudine s-a constatat că partea vătămată i-a încredințat inculpatului pentru păstrare utilajul de prelucrare a lemnului, pe care la insistența acestuia l-a depozitat în gospodăria lui Gh.Ursu din s.Horăști, r-nul Ialoveni, având atribuția de a administra acest bun, însă ulterior inculpatul a ridicat utilajul respectiv, fără consimțământul lui V.Dudnic și l-a dus într-o direcție necunoscută, adică l-a însușit ilegal, cauzându-i părții vătămate o pagubă materială în proporții deosebit de mari.

Colegiul penal, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că instanța la examinarea apelului declarat de partea apărării nu a respectat întru totul prevederile art.410 alin.(1), 414 alin.(1), 417 alin.(1) pct.8), 419 Cod de procedură penală.

Astfel, s-a constatat că, împotriva sentinței primei instanțe au declarat apel inculpatul și avocatul S.Bubuioc în numele inculpatului. Din textul apelurilor declarate rezultă că aceștia au atacat sentința solicitând achitarea lui T.Cojocaru, considerând că instanța i-a încălcat dreptul la

apărare inculpatului examinând cauza în lipsa acestuia, între partea vătămată și inculpat au avut loc doar relații civile, iar în instanța de judecată nu s-a constatat existența faptei infracțiunii imputate acestuia și în acțiunile inculpatului lipsesc elementele infracțiunii de care a fost condamnat.

Reieșind din prevederile legislației în vigoare, instanța de apel are obligația de a întreprinde măsuri pozitive la judecarea apelului, pentru a repara erorile de fapt și de drept comise de prima instanță, doar atunci când aceste erori au influențat asupra hotărârii în defavoarea inculpatului. În cazul în care instanța de apel ia în considerație temeiurile de casare din oficiu, ea este obligată să le pună în discuție părților.

Conform art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

Potrivit art.410 Cod de procedură penală, instanța de apel, soluționând cauza, nu poate crea o situație mai gravă pentru persoana care a declarat apel. Se consideră agravarea situației dacă se schimbă încadrarea juridică a faptei într-o infracțiune mai gravă în urma apelului declarat de inculpat și apărătorul acestuia, chiar dacă durata pedepsei nu se va majora.

Reținând aceste prevederi legale, rezultă că în calea de atac, hotărârea poate fi modificată numai în favoarea celui care a exercitat-o, esența și importanța acestui principiu constând în faptul de a asigura și a garanta libertatea folosirii căii de atac de către părți fără teama că o dată exercitată calea de atac le poate înrăutăți situația. Prin urmare, acest principiu statuează că, este imposibilă agravarea situației părții în cazul când există un singur apel al său ori mai multe apeluri, dar între părți nu există interese contrarii.

După cum s-a menționat mai sus, prima instanță l-a condamnat pe T.Cojocaru în baza art.186 alin.(5) Cod penal, sancțiunea căruia prevede pedeapsa închisorii de la 7 la 12 ani, și care, în temeiul art.16 Cod penal, se califică ca o infracțiune gravă. Instanța de apel casând sentința l-a condamnat pe T.Cojocaru în baza art.191 alin.(5) Cod penal, care prevede pedeapsa închisorii de la 8 la 15 ani și, în temeiul art.16 Cod penal, infracțiunea dată se califică ca una deosebit de gravă.

Astfel, instanța de apel, admitând *inclusiv din oficiu* apelul declarat de avocat și inculpat, și casând sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, a încălcat prevederile art.410 Cod de procedură penală, creând o situație mai gravă pentru persoana în privința căreia a fost declarat apel și care a declarat apel, deoarece regula neagrării situației guvernează nu numai pedeapsa, dar și oricare alt aspect al laturii penale, în care a intervenit instanța de apel și l-a recunoscut vinovat și l-a condamnat pe T.Cojocaru în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal.

Mai mult, Colegiul penal reține că, potrivit art.14 alin.(1), 15, 113 alin.(1) Cod penal, infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală. Gradul prejudiciabil al infracțiunii se determină conform semnelor ce caracterizează elementele infracțiunii: obiectul, latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă. Se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Astfel, Colegiul menționează că anume prin descrierea faptei considerate a fi dovedită, se cere ca modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii să coroboreze cu concluzia privind încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, chestiuni ce urmează a fi soluționate de instanță conform art.385 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală, reieșind din limitele învinuirii formulate în rechizitoriu și din probele administrate în cauză, să constate cert dacă bunurile părții vătămate au fost date în încredințarea și administrarea inculpatului

T.Cojocaru, după cum i-a fost înaintată învinuirea, sau dacă acesta a sustras tainic aceste bunuri, precum a concluzionat prima instanță.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul conchide că instanța de apel la judecarea apelurilor a comis erori de drept, prevăzute de art.427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, avînd în vedere prevederile art.93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, concomitent să verifice și motivele invocate în recursul ordinar în limita competenței, precum să analizeze la modul convenit acțiunile inculpatului, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și, ca urmare, să constate prezența sau lipsa acțiunilor incriminate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Cojocaru Tudor, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, în propria lui cauză penală și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la 27 decembrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun